

REFLEKSJA Z WYKORZYSTANIEM FILMÓW

Cel

Celem tego narzędzia jest pobudzenie refleksji nad sposobem, w jaki określa się jakość nauczyciela w filmach na ich temat (czy w serialach komediowych). Te refleksje mogą stać się dla nauczycieli punktem wyjścia do określenia jakości nauczyciela.

Grupa docelowa

Nauczyciele, studenci specjalności nauczycielskiej

Streszczenie/opis

Stosując to narzędzie refleksji wspólnie ogląda się film o szkołach, uczniach i nauczycielach. Nauczyciele w filmach (czy w serialach komediowych) często reprezentują określone stereotypy. Po filmie uczestnicy dyskutują o tym, jaki (ukryty) przekaz o jakości nauczyciela można z niego odczytać.

Komunikaty dotyczące jakości nauczyciela można porównać ze sposobem, w jaki uczestnicy ją postrzegają indywidualnie i jako grupa.

Materiały

- Filmy i odtwarzacz filmów (DVD, kaset wideo, dostęp do Internetu...)
- Filmy, które ma się omawiać, mogą się bardzo od siebie różnić, pokazując praktyki nauczycielki od najlepszej do najgorszej. Zobacz listę ewentualnych filmów np.:
<http://www.amazon.com/MY-Never-Fail-Teacher-Movies/lm/2B4OBT2BM7M4U>
http://www.amazon.com/gp/richpub/syltguides/fullview/2HAY51OFTLYEK/ref=cm_syt_fvfm_f_1_rlrsrc0/002-6835687-9817600
http://www.amazon.com/Stories-about-Teachers/lm/L6MQ3TS5VFWW/ref=cm_lmt_fvfm_f_4_rlrsrc0/002-6835687-9817600
http://www.amazon.com/Tales-About-Teachers/lm/1K9X0QN9RTWFY/ref=cm_lmt_fvfm_f_3_rlrsrc0/002-6835687-9817600
http://www.amazon.com/Teacher/lm/1HJ3P7MAJG8TW/ref=cm_lmt_fvfm_f_4_rlrsrc0/002-6835687-9817600
Inne filmy (nie wymienione w spisach powyżej) to: Mathilda (Roald Dahl), Harry Potter, Kindergarten Cop (Arnold Schwarzenegger), Etre et avoir ...
- W wielu wypadkach konieczne jest wybranie przydatnych fragmentów, ponieważ cały film zajmuje zbyt wiele czasu. Wybór może być dokonany swobodnie lub ze względu na określone zagadnienie (np. nauczyciele w sytuacjach w klasie).

Metodologia

W zależności od rodzaju dyskusji, do jakiej facylitator chce zachęcić, musi stosownie do niej dobrać film lub serial komediowy, czy fragment filmu (np. kiedy chce pokazać, jako źródło inspiracji, określony stereotyp nauczyciela).

Spotkanie rozpoczyna się od oglądania filmu (z popkornem i wodą gazowaną!). Po filmie grupa dzieli się na podgrupy (3-5 uczestników). W każdej podgrupie uczestnicy dyskutują o tym, jaki rodzaj stereotypu nauczyciela przedstawiono w filmie i jakie jego cechy zostały podkreślone (a jakich brakowało).

Od tego momentu dyskusja może się potoczyć w różnych kierunkach:

- Dyskusja skupia się na tym, w jakim stopniu można odnieść (idealny) obraz przedstawiony w filmie do szkoły, w której pracują nauczyciele. Jeśli tak nie jest, co trzeba zrobić, żeby zbliżyć się do tego (idealnego) obrazu. Przydatne pytania do refleksji: „Kim chciał(a)byś być, komu zazdrościsz?”
- Dyskusja może się koncentrować na rozpoznaniu innych stereotypów nauczyciela (być może przedstawionych w innych filmach). W każdym stereotypie określa się cechy, mocne i słabe strony nauczyciela. Porównanie stereotypów można wykorzystać do określenia doskonałego nauczyciela.

Określenie cech doskonałego nauczyciela/szkoły może być użyte do refleksji nad różnicami między osobistymi cechami uczestników a tymi doskonałymi oraz możliwymi sposobami podniesienia jakości zawodowej.

Innym podejściem z użyciem porównania stereotypów nauczycieli jest podkreślenie faktu, że różne typy nauczycieli mogą wspierać uczenie się i rozwój uczniów i że nie ma jakiegoś jednego najlepszego. Wtedy pytaniem jest:

- dla każdego uczestnika: jaki stereotyp do mnie pasuje, jak polepszyć mocne strony tego typu nauczyciela i jak skompensować słabe?
- dla zespołu: czy mamy właściwy skład typów nauczycieli?

Warianty

Zobacz powyżej.

Kiedy uczestnikom nie odpowiada praca nad stereotypami nauczycieli przedstawionymi w filmach czy w serialach komediowych, wyzwaniem mogłoby się stać poproszenie ich o zrobienie szkicu scenariusza filmu czy serialu komediowego, który pokazuje bardziej realistyczne wyobrażenie nauczyciela.

Ta metoda może być również wykorzystana w pracy z dyrektorami, podobnie jak i sposób, w jaki stereotypy dyrektorów są przedstawiane w filmach.

Źródła/teoria

W wielu filmach nauczyciele odgrywają kluczową rolę. Albo są to najgorsi nauczyciele, jakich można sobie wyobrazić, albo najbardziej inspirujący. W obu wypadkach filmy zawierają ukryte (lub czasami nawet bezpośrednio wyrażone) poglądy na temat jakości nauczyciela. Większość z tych filmów czerpie z klasycznego stereotypu: troskliwy nauczyciel, nauczyciel „uwierz w siebie”, autorytatywny nauczyciel, znieważający nauczyciel, szalony naukowiec itd.

„Stereotyp: wywodzi się ze starodawnego procesu wytwarzania metalowych płytek z wszystkimi literami alfabetu używanych do drukowania. Oznacza „nieruchomy” czy „stały” obraz. W odniesieniu do ludzi to słowo oznacza błyskawiczne czy sztywne wyobrażenie grupy ludzi. Podłoże stereotypów może stanowić płeć, rasa, klasa społeczna, wiek, niepełnosprawność i zawód.

Przedstawianie: jest sposobem, w jaki prezentuje się grupy w mediach i kulturze popularnej, często właśnie poprzez użycie stereotypów. Stereotypowe obrazy, które stosuje się do przedstawienia różnych grup, mogą wpływać na nasz stosunek do nich w prawdziwym życiu.

Przeciętny półgodzinny show ma zaledwie dwadzieścia minut, aby opowiedzieć jakąś historię. Stereotypy oferują pisarzom i producentom skrótowy sposób rozwijania opowieści. Poprzez zastosowanie typowych postaci, takich jak buntowniczy nastolatek, głupawy pomocnik czy autorytarny ojciec, producenci mogą przekazywać pomysły i akcje szerszej publiczności, bez konieczności używania bardziej złożonych wyobrażeń.

Ponieważ wielu z nas te dające się przewidzieć stereotypy są dobrze znane, producenci telewizyjni wykorzystują je, by dotrzeć do jak najszerszej publiczności.”

z: Jane Tallim (2002), Images of Learning: Secondary.
Media Awareness Network

Wykorzystywanie stereotypów jest po części sposobem, w jaki pracuje telewizja czy film: w ograniczonych ramach czasowych trzeba przyciągnąć uwagę publiczności i opowiedzieć historię (przekazać przesłanie). Również głównym celem filmu czy serialu komediowego jest rozrywka, dlatego film potrzebuje akcji i nie za wiele niuansów. Dość sporo filmów o nauczycielach z określoną liczbą klasycznych wzorców zostało nominowanych do nagród i z powodzeniem zrobiło pieniądze.

Refleksji nad ukazaniem stereotypem i (brakującymi) cechami, które zostały zaakcentowane w filmie, można użyć jako bodźca do dyskusji o tym, jakie cechy są ważne dla nauczyciela. Również film czy więcej filmów może być wykorzystanych w dyskusji o stereotypach nauczycieli, mocnych i słabych stronach każdego stereotypu i sposobu, w jaki doskonały nauczyciel łączy różne stereotypy.

Zobacz np.:

- <http://www.media-awareness.ca/english/resources/educational/lessons/secondary/stereotyping/upload/Images-of-Learning-Secondary-Lesson-Kit-2.pdf> (konspekt lekcji z “the Media Awareness Network” na temat sposobu, w jaki w telewizji i w filmie przedstawia się stereotypy nauczyciela i ucznia).
- <http://www.media-awareness.ca/english/resources/educational/lessons/elementary/stereotyping/upload/TV-Stereotypes-PDF.pdf> (konspekt lekcji z “the Media Awareness Network” na temat roli stereotypów w telewizji).
- <http://www.teachwithmovies.org> (skupia się na korzystaniu z filmów z uczniami w szkole ponadgimnazjalnej).

Warunki

Potrzebny jest dobry i inspirujący wybór jednego lub więcej filmów o nauczycielach (czy fragmentów).

Propozycje można znaleźć na:

- <http://www.educationworld.com/admin/admin/admin156.shtml>
- Na “Amazon.com” są listy tematyczne na listomani, np.:
 - Najlepsze filmy o nauczycielach:
http://www.amazon.com/Best-nbsp-Teacher-nbsp-Movies/lm/R36QLT2GOIBNCJ/ref=cm_srch_res_rpli_alt_1
 - Najlepsze filmy o uczeniu:
http://www.amazon.com/gp/richpub/syltguides/fullview/R24CBPTK5TE6SS/ref=cm_syt_dtpa_f_1_rdssss0?pf_rd_p=253463701&pf_rd_s=sylt-center&pf_rd_t=201&pf_rd_i=B000NOK1KM&pf_rd_m=ATVPDKIKX0DER&pf_rd_r=1KNVB61V81T8PFDVBD6X
 - Filmy o inspirujących nauczycielach:
http://www.amazon.com/gp/richpub/syltguides/fullview/2HAY51OFTLYEK/ref=cm_syt_fvsy_f_4_rysdsd0
 - Not too cool for school, http://www.amazon.com/Not-cool-school-movies-about-school/lm/R1CAJ06TOT3VFS/ref=cm_lmt_fvsy_f_5_rysdsd0
- Youtube posiada bogatą kolekcję fragmentów filmów ze słynnych filmów, np.: http://www.youtube.com/watch?v=wenGK_xzmSk&feature=related) lub <http://www.youtube.com/watch?v=lz-gv6af-tw&feature=related>)

Mocne i słabe strony

Mocne strony:

Ta metoda łączy aktywną refleksję z relaksującym i towarzyskim spędzeniem wolnego czasu: obejrzenie dobrego filmu.

Słabe strony:

Oglądanie filmu zajmuje około dwóch godzin. W związku z tym jest takie ryzyko, że uczestnicy (którzy często są przeciążeni pracą) odczuwają to jako stratę czasu, spędzonego bezproduktywnie. Jeśli tak sprawa wygląda, film można obejrzeć wieczorem w czasie dwudniowej sesji. Refleksję nad filmem można rozpocząć następnego dnia rano.

Innym rozwiązaniem jest wybór fragmentów filmu.

Filmy same w sobie nie prowadzą do pogłębionej refleksji. Dogłębność refleksji i jej konsekwencje dla rozwoju zawodowego zależą od jakości dyskusji, pracy nad pytaniami do refleksji itd.

Korzystanie z filmów nie zapewnia dokładnej analizy jakości nauczyciela.